

TY SI BOŽÍ MESIÁŠ. SYN ČLOVEKA MUSÍ MNOHO TRPIEŤ

biblický komentár otca Alberta Maggi, OSM, zdroj: www.studibiblici.it, video v taliančine [TU](#)

Lk 9, 18 – 24

Keď sa raz Ježiš osamote modlil a boli s ním učeníci, opýtal sa ich: „Za koho ma pokladajú zástupy?“

Oni mu odpovedali: „Za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša a iní hovoria, že vstal z mŕtvych jeden z dávnych prorokov.“

„A vy ma za koho pokladáte?“, opýtal sa ich.

Odpovedal Peter: „Za Božieho Mesiáša.“

Ale on im dôrazne prikázal, že to nesmú nikomu povedať, a dodal: „Syn človeka musí mnoho trpieť, starší, veľkňazi a zákonníci ho zavrhnú, zabijú ho, ale on tretieho dňa vstane z mŕtvych.“

A všetkým povedal: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, zachráni si ho.“

Delenie bochníkov chleba a rýb bolo jasné mesiášske gesto. Od nového Mesiáša sa čakalo, že zopakuje tie isté gestá ako ten prvý – prvý mesiáš/osloboditeľ¹, ktorým bol Mojžiš. Tak ako Mojžiš dal ľuďom jesť mannu – chlieb z neba, tak aj nový Mesiáš mal zopakovať niečo podobné. Tak sa poďme pozrieť na reakcie učeníkov ako aj zástupov, keď sa udialo toto delenie chleba a rýb.

Lukáš píše „*modlil sa osamote*“, zvyrazňujúc jeho osamelosť. Ježiš bol videný ako sa modlí v najdôležitejších a najťažších momentoch svojho života. Tu je zrejmé, že sa modlí za svojich učeníkov, pretože ho vôbec nechápu.

„*Učeníci boli s ním*“. Učeníci sa nepripájajú k Ježišovi, keď sa modlí; sprevádzajú ho ale v skutočnosti ho nenasledujú. „*Učeníci boli s ním*“, a Ježiš preberá iniciatívu a adresuje im túto otázku: „*Za koho ma pokladajú zástupy?*“ Ježiš ich poslal ohlasovať dobrú zvesť Božieho kráľovstva², teraz vidíme výsledok tohto ohlasovania, čo pochopili zástupy z ich ohlasovania.

Výsledkom je sklamanie. „*Odpovedali mu, «za Jána Krstiteľa»*“, ale Ján Krstiteľ bol už mŕtvy. To bol nápad Herodesa, ktorý bol posadnutý myšlienkou, že Ján Krstiteľ bol vzkriesený. „*Iní za Eliáša*“, Eliáš bol bojovne zaniatený prorok, ktorý mal prísť znovu pred Mesiášom. Čo spája oba charaktery je ich temná náboženská predstava Boha, ktorý je temný, spravodlivý sudca, popravca, Boh ktorý trestá.

„*«A iní za dávneho proroka»*“. Kvôli nesprávnemu hlásaniu učeníkov, ľudia nepochopili v čom Ježišova nová zvesť spočíva. On ich poslal, aby hovorili o Božom kráľovstve, ale oni to nepochopili. Potom Ježiš opäť preberá iniciatívu a pýta sa ich, „*«A vy ma za koho pokladáte?»*“ Čo znamená „*aspoň vy viete, kto som?*“

„*A odpovedal Peter*“, on je učeník, ktorého meno je Šimon. Keď evanjelista potrebuje zdôrazniť jeho opozíciu či odporovanie Ježišovi, nazýva ho iba jeho zápornou prezývkou „Peter“. A vtedy vieme, že Šimonova odpoveď bude nesprávna.

„*A Peter odpovedal, «Za Božieho Mesiáša³»*“. Ježiš bol ohlásený anjelmi pastierom ako „Kristus Pán“ (všeobecne) ale nie „Kristus“ (s určitým členom). Aký je v tom rozdiel? Kristus, s určitým členom (The Christ) v gréčtine znamená niekto, kto je už známy. Tak Peter odpovedá „Boží Mesiáš“, mysliac syn Dávidov, ten, ktorý je očakávaný tradíciou; kráľ, Mesiáš, ktorý slávnostne zaháji kráľovstvo Izraela násilím.

¹ z egyptského otroctva

² ako hovoria predchádzajúce state evanjelia

³ Mesiáš = Kristus

Že Petrova odpoveď nebola správna vidíme cez Ježišovu reakciu. *“A on ich prísne okríkol...”*⁴, evanjelista tu používa to isté sloveso „okríkol“, ktoré používa aj pri vyhánaní zlých duchov z tých, ktorí sú nimi posadnutí, aby boli oslobodení od ich fanatickej ideológie. Teda to, čo hovorí Peter nie je v súlade s Ježišovou líniou. Ježiš považuje Petra za posadnutého. Ježiš ho zahriakol a nielen Petra, ale všetkých, preto že celá skupina súhlasí s tým, čo Peter povedal.

“A prikázal im, že to nesmú nikomu povedať”, pretože Ježiš nie je taký Mesiáš, akého čaká tradícia. Ježiš je Mesiáš, ale úplne novým spôsobom. Nikdy nepôjde a neprevezme silu, nechce vziať nikomu život, ale dá svoj vlastný život. Tak Ježiš trpezlivo opäť vysvetľuje že on je *“Syn Človeka”*, Peter hovorí, že Ježiš je Boží Mesiáš; Ježiš naopak hovorí že je Synom Človeka. Syn Človeka je človek, kto má božiu prirodzenosť.

Ježiš je Synom Boha, pretože predstavuje Boha v ľudskej prirodzenosti/statuse, a je Synom Človeka, pretože predstavuje človeka ktorý dosahuje Božiu prirodzenosť/status. *“Syn Človeka musí mnoho trpieť a byť zavrhnutý... »* a tu evanjelista predstavuje Sanhedrin⁵, ktorý pozostáva zo 71 členov, tvorený *“staršími”*, ekonomickou aristokraciou *“veľkňazmi a zákonníkmi”*, oficiálnymi teológmi *“a zabitý”*.

Náboženská inštitúcia je nepriateľom Božích plánov s ľudstvom, aby sa človek stával Jeho synom, získavajúc Jeho božský status; náboženské authority to považujú za netolerujúci kriminálny zločin, tak *“bude zabitý a tretieho dňa vstane z mŕtvych”*.

Číslo tri tu naznačuje to, čo je kompletne a definitívne. A tu prichádza Ježiš a napomína svojich učeníkov, ktorí ho sprevádzajú ale nenasledujú. *“Ak... »”*, toto je ponuka, návrh, *“...niekto chce ísť za mnou... »”*, odkaz je adresovaný Petrovi a učeníkom, ktorí nenasledujú Ježiša, ale mu odporujú, *“...nech zaprie sám seba...»”*, znamená to vzdanie sa ideálov víťazstva a nacionalizmu, a doslovne *“...a vezme svoj kríž”*.

Čo to znamená? Keď bol delikvent odsúdený na smrť na kríži, musel si sám zodvihnúť horizontálne rameno kríža a potom, od sídla súdu – od tribunálu, musel ho niesť až po miesto, kde bol rozsudok vykonaný. Prechádzal medzi dvoma radmi zástupu, ktorého náboženskou povinnosťou⁶ bolo z oboch strán ho urážať, vysmievať a udierať; totálna osamelosť.

Ježiš nehovoril o smrti na kríži, v skutočnosti hovorí, *“vezme každý deň svoj kríž”*, odkazuje tu na osamelosť, ktorú zakúša – spomeňme si, že na začiatku tejto state Ježiš bol úplne sám – je to opustenosť tých, ktorí nasledujú Boží projekt, tí bývajú opustení od tých, ktorí by ich mali chápať.

Takže Ježiš nám nepodáva obraz kríža ako bolesti či utrpenia, ako sa to interpretuje dnes, ale ako prijatie straty vlastnej reputácie – dobrého mena, čo nevyhnutne vedie k úplnej samote. *“A nasleduje ma”*, Ježišov odkaz je adresovaný jeho učeníkom.

A tu je záver *“Kto si chce svoj život zachrániť”*, to znamená, ktokoľvek chce byť pochopený, *“stratí ho, ale ktokoľvek stratí svoj život pre mňa, zachráni si ho”*, podľa Ježiša dať neznamená stratiť, ale ktokoľvek chce byť pochopený skrze úspech alebo silu, stretne pohromu. Ktokoľvek, kto dá svoj život nasledujúc Krista, nestratí ho, ale v plnosti ho opäť nájde.

Preklad: Mária Veličková

Poznámky pod čiarou: tím DC

⁴ taliansky preklad

⁵ synedrium - vrchný zákonodarný orgán

⁶ aj rodinní príslušníci